

Jouman Fattal nieuwe makende speler van TGM:

“Een feministe met een migratieachtergrond, dat zie je terug op toneel”

Theatermaakster Jouman Fattal (28) treedt per december 2020 toe tot het artistieke team van Toneelgroep Maastricht. Zij gaat eigen producties maken en speelt mee in de stukken van artistiek leiders Sevé Hermans en Michel Sluysmans. “Superleuk en spannend dat TGM deze stap met mij durft te zetten, juist nu de wereld zo wordt opgeschud door corona”, zegt Jouman. “Met mij halen ze een feministisch vrouw met een migratieachtergrond binnen: dat zie je terug op toneel. Ik maak maatschappelijk theater over actuele onderwerpen die mij raken of boos maken.”

Jouman Fattal en TGM leerden elkaar beter kennen toen zij in 2019 meespeelde in het stuk *Noem het maar Liefde* van Michel Sluysmans. “Ik speelde o.a. de seksrobot. Een bijzonder vrouwonvriendelijke rol”, lacht Jouman. “Maar als actrice ben ik dienstbaar aan de regisseur. Wat ik heel tof vind, is dat Michel ook zo denkt en op zijn beurt als regisseur trouw blijft aan de literaire intenties van de schrijver, in dit geval Ilja Leonard Pfeijffer. Dat is kenmerkend voor Toneelgroep Maastricht: de makers denken in groots en bombastisch theater, maar de tekst staat altijd centraal.”

“Meer vrouwen? Waarom vragen jullie mij niet?”

Michel Sluysmans en Servé Hermans herkennen in Jouman Fattal de makende speler en spelende maker die ze zelf zijn. Met haar komst geven ze ruimte aan verhalen vanuit andere achtergronden en perspectieven.

Fattal: “Michel en ik hadden al een tijdje gesprekken met elkaar. Zodra ik als theatermaker in de knel zat, belde ik hem. Zo raakte ik ook in gesprek met Servé. Hij vertelde mij dat ze hun team vrouwelijker wilden maken. Daar haakte ik meteen op aan: ‘Waarom vragen jullie mij dan niet?’”

“Ik groeide op als zwartste meisje in het Gooi”

Jouman Fattal kwam op haar vierde vanuit Syrië in een Nederlands asielzoekerscentrum terecht. Later groeide ze als kind van geslaagde migranten op in het Gooi. “Ik was het zwartste meisje in de wijde omtrek”, zegt ze. “Mijn achtergrond, en de manier waarop naar allochtonen wordt gekeken, speelt nog steeds een belangrijke rol in mijn werk.”

Na de middelbare school volgde Fattal de acteursopleiding aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. Ze viel al snel op door haar energieke acteerstijl. Bij het grote publiek is Jouman bekend door haar hoofdrol in de advocatenserie *Zuidas*. Ook was ze te zien in de televisieseries *Anne Plus en Koppensnellers*, en de VPRO-film *Gelukzoekers*. Acteren is haar droom, haar leven, zegt ze. “Ik hou van verhalen en van mensen samenbrengen. Die empathie hebben, je helemaal in een ander mens verplaatsen en dat verhaal overbrengen naar een publiek op een manier die zuiver en spannend is, vind ik het mooiste wat er is.”

“Als maker kan ik zelf de rollen bedenken die ik wil spelen”

Maar acteren alléén is niet genoeg. “Als kunstenaar voel ik noodzaak om maatschappelijke verhalen te vertellen die mij raken. Ik wil personages creëren die nog nooit personage zijn geweest. Bovendien kan ik als maker karakters bedenken die ik zelf wil spelen. Rollen die ik tot nu toe krijg aangeboden, zijn niet altijd even interessant: vaak seksistisch, racistisch, of allebei.”

“Mijzelf lijkt het bijvoorbeeld leuk om een huurmoordenaar te spelen. Ik ken een verhaal over twee vrouwelijke seriemoordenaars in Egypte. Geweld was voor hun de enige manier om hogerop te raken in een klassenmaatschappij. Kijk, daar zou ik nou een stuk over willen maken.”

“Zwarte humor is een gezonde manier om met moeilijke onderwerpen om te gaan”

Als beginnend theatermaker was Jouman Fattal de afgelopen drie jaar verbonden aan het Amsterdamse productiehuis Frascati. Ze maakte er kleinschalige voorstellingen zoals *Limbo* en *Terug*. *Terug* is een autobiografische solo over een onmogelijk terugverlangen naar het door oorlog verwoeste Syrië. Zelf noemt ze haar theaterwerk ‘wrang, grillig en doorspekt met zwarte humor’. “Humor is een gezonde manier om met gevoelige, moeilijke onderwerpen om te gaan.”

“Broken Wingerd Bird gaat over racisme tegen zwarte soldaten”

Fattals eerste productie bij Toneelgroep Maastricht is *Broken Winged Bird*, een coproductie van Frascati Producties en herdenkingsfestival Theater na de Dam. Het toneelstuk - oorspronkelijk geschreven voor Nationale Dodenherdenking - gaat over racisme tegen zwarte soldaten in de Tweede Wereldoorlog.

“Het waargebeurde verhaal gaat over Timothy Hood. Bij terugkomst in zijn land kreeg deze zwarte soldaat bepaald geen heldenonthaal zoals zijn witte kameraden. Toen hij in de tram plaatsnam op een plek die bedoeld was voor blanken schoot een agent hem dood. Zo’n verhaal lees je niet in de geschiedenisboeken. En daar kan ik erg boos over worden. Theater is mijn kleine manier om mensen een spiegel voor te houden. Er is nog een hoop werk te doen. Want helaas herhaalt de geschiedenis zich steeds opnieuw en blijft racisme razend actueel.”

“Ik mag nu groots gaan denken”

De actrice en theatermaakster kijkt er erg naar uit om bij Toneelgroep Maastricht de komende vier jaar nog veel meer politiek theater te maken. “Van de vlakke vloer mag ik nu naar de grote zaal.

Superleuk! En spannend. Ik ga leren om grootser te denken en in plaats van één of twee acteurs een heel team te regisseren. Het fijne aan dit gezelschap is dat er geen hiërarchie is: iedereen is gelijk en voelt zich vrij om zijn mening te geven. Ik weet niet of dat typisch Limburg is? Maar ik vind dat echt te gek. Ik kom in een tof, warm gezelschap terecht.”

© Ingrid Beckers voor Toneelgroep Maastricht 2020
Toneelgroep Maastricht – Jouman Fattal

Broken Winged Bird
16.12.2020 – 20.20.2020 Bordenhal Maastricht
www.toneelgroepmaastricht.nl